ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GIUSEPPE TESAURO της 21ης Μαρτίου 1991 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Εισαγωγή

Οι προσφεύγουσες προσβάλλουν τις αποφάσεις της Επιτροπής 88/327/ΕΟΚ, 88/328/ΕΟΚ και 88/329/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 22ας Απριλίου 1988, με τις οποίες απορρίφθηκαν εν μέρει τα αιτήματα επιστροφής των δασμών αντιντάμπινγκ που είχαν καταβληθεί επί των εισαγωγών ρουλεμάν με σφαιρίδια, καταγωγής Σιγκαπούρης, που πραγματοποιήθηκαν κατά τα έτη 1985 έως 1986 (ΕΕ L 148, σ. 26, 28 και 31).

Η προσφυγή έχει δύο κεφάλαια. Κατά κύριο λόγο οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τη νομιμότητα των προαναφερθεισών αποφάσεων καθόσον στηρίζονται σε εσφαλμένη ερμηνεία των σχετικών διατάξεων του βασικού κανονισμού [κανονισμός (ΕΟΚ) 2176/84 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1984, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών ή μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ΕΕ L 201, σ. 1]. Επικουρικώς, για την περίπτωση όπου το Δικαστήριο θα έκρινε ότι η Επιτροπή εφάρμοσε ορθά τις διατάξεις αυτές, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, βάσει του άρθρου 184 της Συνθήκης ότι οι διατάξεις αυτές είναι παράνομες.

Οι κανόνες

Μια θεμελιώδης αρχή της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ είναι ότι ο δασμός δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο ντάμπινγκ.

Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κώδικα αντιντάμπινγκ, «το ποσό του δασμού αντιντάμπινγκ δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο ντάμπινγκ που καθορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 2 ανωτέρω».

Δεν θεωρώ περιττό να υπενθυμίσω τη στοιχειώδη αυτή αρχή διότι, όπως θα δούμε, αυτής ακριβώς της αρχής η εφαρμογή είναι κατά βάθος το κεντρικό πρόβλημα στην υπόθεση αυτή.

Ο κανόνας που παράθεσα πιο πάνω εκφράζει μια αντίληψη, θα μπορούσαμε να πούμε αυστηρά «αντισταθμιστική» του δασμού αντιντάμπινγκ, από την οποία και απορρέει ως αναγκαία συνέπεια η *υποχρέωση της επιστροφής του ποσού που κατεβλήθη καθ' υπέρβαση του περιθωρίου ντάμπινγκ*. Πράγματι η εν λόγω διάταξη συνεχίζει ορίζοντας ότι «κατά συνέπεια αν διαπιστώνεται μετά την εφαρμογή του δασμού ότι ο κατ' αυτόν τον τρόπο εισπραττόμενος δασμός υπερβαίνει το πραγματικό περιθώριο του ντάμπινγκ, το μέρος του δασμού που υπερβαίνει το περιθώριο θα επιστρέφεται όσο το δυνατό ταχύτερα».

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

Σύμφωνα με τους κανόνες της ΓΣΔΕ, το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 2176/84 ορίζει ότι:

«Όταν ένας εισαγωγέας μπορεί να αποδείξει ότι ο εισπραχθείς δασμός υπερβαίνει το πραγματικό περιθώριο ντάμπινγκ, το υπερβάλλον ποσό επιστρέφεται.»

Όπως είναι γνωστό, ένα προϊόν θεωρείται ότι αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ οσάκις η τιμή εξαγωγής προς την Κοινότητα είναι χαμηλότερη της κανονικής αξίας ενός ομοειδούς προϊόντος (άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2176/84). Το «περιθώριο ντάμπινγκ» είναι ακριβώς το ποσό κατά το οποίο η κανονική αξία υπερβαίνει την τιμή εξαγωγής (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 13, στοιχείο α, του κανονισμού 2176/84).

Οι τιμές εξαγωγής και κατά συνέπεια το περιθώριο ντάμπινγκ υπολογίζονται κατά διαφορετικό τρόπο αναλόγως του αν ο εισάγων το προϊόν στην Κοινότητα είναι εντελώς ανεξάρτητος του εξαγωγέα ή αν αντιθέτως συνδέεται με αυτόν, όπως ακριβώς συμβαίνει στην περίπτωση των προσφευγουσών.

Συγκεκριμένα, αν ο εισαγωγέας δεν είναι ανεξάρτητος του εξαγωγέα, η τιμή στην οποία αγοράζει το εμπόρευμα δεν θεωρείται ως αρκούντως αξιόπιστο στοιχείο για τον προσδιορισμό της «τιμής εξαγωγής» στο πλαίσιο έρευνας για ενδεχόμενες πρακτικές ντάμπινγκ. Όπως τόνισε η Επιτροπή, στις περιπτώσεις αυτές ο εξαγωγέας έχει τη δυνατότητα να πωλήσει τα εμπορεύματα σε τιμή τεχνητά υψηλή παρακινώντας τον εισαγωγέα να τα μεταπωλήσει στην εσωτερική αγορά με απώλεια. Σε τελευταία ανάλυση η σχέση που υπάρχει μεταξύ εξαγωγέα και εισαγωγέα δεν επιτρέπει να ληφθεί ως βάση η τιμή της συναλλαγής που συνάπτουν μεταξύ τους. Πρέπει επομένως να «κατασκευαστεί» η τιμή εξαγωγής βάσει της τιμής μεταπωλήσεως στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή. Βεβαίως για να προσδιοριστεί αυτή η «κατασκευασμένη» τιμή εξαγωγής πρέπει να αφαιρεθούν από την τιμή μεταπωλήσεως ορισμένα στοιχεία (έξοδα, διάφορες επιβαρύνσεις και κέρδη) που προκύπτουν μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως.

Ο κώδικας αντιντάμπινγκ (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 5) ορίζει ότι, οσάκις υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ του εξαγωγέα και του εισαγωγέα, «η τιμή εξαγωγής θα μπορεί να κατασκευάζεται με βάση την τιμή στην οποία τα εισαγόμενα προϊόντα μεταπωλούνται για πρώτη φορά σε έναν ανεξάρτητο αγοραστή». Το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του κανονισμού 2176/84 έχει την ίδια διατύπωση.

Σχετικά με τον τρόπο κατά τον οποίο «κατασκευάζεται» στις περιπτώσεις αυτές η τιμή εξαγωγής, ο κώδικας αντιντάμπινγκ (άρθρο 2, παράγραφος 6) προβλέπει ότι «θα πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη επίσης τα έξοδα, περιλαμβανομένων των δασμών και των φορολογικών επιβαρύνσεων που μεσολάβησαν μεταξύ εισαγωγής και πωλήσεως καθώς και τα κέρδη».

Στο σημείο αυτό ο κανονισμός 2176/84 είναι αναλυτικότερος. Ορίζει συγκεκριμένα, ότι μεταξύ των προσαρμογών που πρέπει να γίνουν στην τιμή μεταπωλήσεως προκειμένου να υπολογιστεί η τιμή εξαγωγής, περιλαμβάνονται και οι δασμοί αντιντάμπινγκ. Το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, εκτός του ότι προβλέπει ότι λαμβάνονται υπόψη «όλα τα έξοδα που έχουν ανακύψει μεταξύ εισαγωγής και μεταπωλήσεως, συμπεριλαμβανομένων όλων των δασμών και φόρων, και ένα εύλογο περιθώριο κέρδους», ορίζει επίσης ότι:

« Οι προσαρμογές αυτές περιλαμβάνουν, ιδίως, τα ακόλουθα στοιχεία:

(...)

ii) δασμούς, δασμούς αντιντάμπινγκ και άλλους φόρους πληρωτέους στη χώρα εισαγωγής εξαιτίας της εισαγωγής ή της πωλήσεως των εμπορευμάτων. »

Η Επιτροπή όμως υποστηρίζει ορθά (σημείο Ι.5 του υπομνήματος ανταπαντήσεως) ότι η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής μπορεί να προσδιοριστεί προς τρεις διαφορετικούς σκοπούς:

α) τον καθορισμό των δασμών αντιντάμπινγκ·

β) την επανεξέταση των δασμών αντιντάμπινγκ·

γ) τον υπολογισμό των δασμών που πρέπει να επιστραφούν σε συνδεόμενο εισαγωγέα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση α, στην οποία δεν έχουν (ακόμα) καθοριστεί οι δασμοί αντιντάμπινγκ, δεν υπάρχει — όπως είναι φανερό — δασμός αντιντάμπινγκ για να αφαιρεθεί από την τιμή μεταπωλήσεως προς τον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή. Όσον αφορά την περίπτωση β, δεν αμφισβητείται ότι η τιμή εξαγωγής πρέπει να κατασκευάζεται κατόπιν αφαιρέσεως των καταβληθέντων δασμών αντιντάμπινγκ.

Όσον αφορά την περίπτωση γ — που αποτελεί το αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς — η Επιτροπή έκρινε ότι η αρχή της αφαιρέσεως των δασμών αντιντάμπινγκ που προβλέπεται στον προαναφερθέντα κανόνα εφαρμόζεται και στην περίπτωση της επιστροφής των καταβληθέντων δασμών. Με την ανακοίνωση 86/C/266/02της 15ης Οκτωβρίου 1986 (ΕΕ C 266, σ. 2, στο εξής: ανακοίνωση του 1986), η Επιτροπή χάραξε τον προσανατολισμό της πρακτικής που ακολουθεί ως εξής (τίτλος ΙΙ, σημείο 2, στοιχείο γ):

« Σε περίπτωση που η τιμή εξαγωγής κατασκευάζεται σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2176/84, οποιαδήποτε πληρωμή δασμών αντιντάμπινγκ για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία του εν λόγω προϊόντος στην Κοινότητα θεωρείται δαπάνη που προκύπτει μεταξύ εισαγωγής και μεταπώλησης.

Συνεπώς, οποιαδήποτε επιστροφή, είτε ολική είτε μερική, δασμών αντιντάμπινγκ που έχουν καταβληθεί για αποστολές που έχουν εισαχθεί από εισαγωγέα συνδεόμενο με τον εξαγωγέα πραγματοποιείται μόνο με τους ακόλουθους όρους, εφόσον όλοι οι υπόλοιποι συντελεστές παραμένουν αμετάβλητοι:

— αν τα εν λόγω προϊόντα μεταπωλήθηκαν στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή χωρίς καταβολή των δασμών, καταβάλλονται επιστροφές στην επιχείρηση που πλήρωσε τους δασμούς εάν η τιμή μεταπώλησης αυξήθηκε κατά το ποσό του περιθωρίου ντάμπινγκ ή ενός μέρους του,

— αν τα εν λόγω προϊόντα μεταπωλήθηκαν στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή με

καταβολή των δασμών, καταβάλλονται επιστροφές εάν η τιμή μεταπώλησης αυξήθηκε κατά το ποσό του περιθωρίου ντάμπινγκ καθώς και των καταβληθέντων δασμών[1]. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών διατηρεί τη δυνατότητα να χρεώσει στον αγοραστή το ποσό που ενδεχομένως επιστρέφεται.»

Είναι φανερό ότι η «προσαρμογή» στην οποία αναφέρεται η διάταξη πρέπει *να νοηθεί ως η αφαίρεση του σχετικού ποσού από την τιμή πωλήσεως*.

Τα πραγματικά περιστατικά

Οι προσφεύγουσες, NMB Ιταλία, NMB Γερμανία και NMB Ηνωμένο Βασίλειο, εισάγουν και διανέμουν στην Κοινότητα ρουλεμάν με σφαιρίδια υψηλής ακριβείας που προμηθεύονται από μια άλλη εταιρία του ομίλου, την NMB Σιγκαπούρης. Οι τρεις ευρωπαϊκές εταιρίες, όπως επίσης και η NMB Σιγκαπούρης, ελέγχονται κατά 100 % από την ιαπωνική μητρική εταιρία. Είναι φανερό επομένως ότι οι προσφεύγουσες δεν πρέπει να θεωρηθούν ως ανεξάρτητοι εισαγωγείς αλλά ως συνδεόμενοι με τον εξαγωγέα με συμφωνία συνδέσεως (στο εξής: συνδεόμενοι εισαγωγείς) κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 5, του κώδικα αντιντάμπινγκ της ΓΣΔΕ και του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του κανονισμού 2176/84.

Το 1984, η Κοινότητα επέβαλε δασμούς αντιντάμπινγκ επί των εισαγωγών ρουλεμάν με σφαιρίδια που πραγματοποιούσαν οι προσφεύγουσες. Με τον κανονισμό 744/84 της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 79, σ. 8) επεβλήθη προσωρινός δασμός· ο οριστικός δασμός επεβλήθη με τον κανονισμό 2089/84 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1984 (ΕΕ L 193, σ. 1). Οι δασμοί αυτοί καταβλήθηκαν από τον Μάρτιο του 1984. Στους αμέσως επόμενους μήνες οι προσφεύγουσες άρχισαν να υποβάλλουν αιτήσεις επιστροφής. Απέσυραν όμως τις αιτήσεις που αφορούσαν τις εισαγωγές οι οποίες είχαν πραγματοποιηθεί κατά το 1984. Αντιθέτως διατήρησαν τις αιτήσεις που αφορούσαν τις εισαγωγές του 1985 και του 1986 και επ' αυτών των αιτήσεων εξέδωσε η Επιτροπή τις τρεις προσβαλλόμενες αποφάσεις.

Δεν αμφισβητείται ότι μετά την επιβολή των δασμών αντιντάμπινγκ, το περιθώριο ντάμπινγκ επί των εν λόγω εισαγωγών μειώθηκε αισθητά. Η μείωση αυτή οφείλεται τόσο στην αύξηση των τιμών πωλήσεως εντός της Κοινότητας που εφάρμοσαν οι προσφεύγουσες όσο και στη μείωση της κανονικής αξίας λόγω μειώσεως των εξόδων καθώς επίσης και στη μείωση των εξόδων εμπορίας στην Κοινότητα.

Οι μεταβολές αυτές δεν αμφισβητούνται. Το ότι η Επιτροπή δεν έκανε εξ ολοκλήρου δεκτές τις αιτήσεις επιστροφής των προσφευγουσών, δεν οφείλεται στη διαφορετική εκτίμηση των στοιχείων αυτών αλλά κυρίως στον τρόπο κατά τον οποίον η Επιτροπή έλαβε υπόψη τους καταβληθέντες δασμούς αντιντάμπινγκ για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής και ενόψει της ασκήσεως του δικαιώματος επιστροφής.

1 — Η διατύπωση του χωρίου αυτού είναι εσφαλμένη τουλάχιστον στην ιταλική και στη γαλλική έκδοση. Η ορθή σημασία, όπως επιβεβαιώνεται από την ερμηνεία που δίνει η Επιτροπή στην υπόθεση αυτή, είναι αυτή που προκύπτει από το αγγλικό κείμενο, κατά το οποίο η επιστροφή χορηγείται *εάν η τιμή μεταπωλήσεως αυξήθηκε κατά το ποσό του περιθωρίου ντάμπινγκ καθώς και των καταβληθέντων δασμών*.

Παραδεκτό της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας

Πριν εξετάσω το επίκεντρο της διαφοράς θα λύσω ορισμένα προκαταρκτικά προβλήματα.

Όπως παρατήρησα ήδη η προσφυγή χωρίζεται σε δύο κεφάλαια.

Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είναι παράνομες καθόσον στηρίζονται σε εσφαλμένη ερμηνεία του βασικού κανονισμού.

Επικουρικώς, για την περίπτωση όπου το Δικαστήριο θα έκρινε ότι ο εν λόγω κανονισμός επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να αντιμετωπίσει τους καταβληθέντες δασμούς αντιντάμπινγκ ως έξοδο που πρέπει να αφαιρείται για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής, οι προσφεύγουσες εγείρουν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας κατά του ίδιου του κανονισμού, βάσει του άρθρου 184 της Συνθήκης.

Κατά του επικουρικού αυτού αιτήματος η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου στηριζόμενη σε τρεις ισχυρισμούς. Υποστηρίζει συγκεκριμένα ότι: οι διατάξεις του κανονισμού κατά του οποίου βάλλουν οι προσφεύγουσες δεν διευκρινίζονται καταλλήλως· δεν υπάρχει σχετικό αίτημα στο αιτητικό μέρος της προσφυγής και τέλος το άρθρο 184 επιτρέπει στον διάδικο να επικαλεστεί το ανεφάρμοστο ενός κανονισμού αλλά όχι να αμφισβητήσει το κύρος του.

Όσον αφορά τον πρώτο ισχυρισμό πρέπει να σημειωθεί ότι το επίμαχο ζήτημα στην υπόθεση αυτή είναι το αν είναι νόμιμη η αφαίρεση των δασμών, ως εξόδων, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού. Τόσο οι προσφεύγουσες όσο και η Επιτροπή αναφέρθηκαν σ' αυτή μόνο τη διάταξη. Δεν υπάρχει επομένως καμιά αμφιβολία όσον αφορά τον προσδιορισμό της επίδικης διάταξης.

Σχετικά με τον δεύτερο ισχυρισμό,πράγματι το αιτητικό μέρος της προσφυγής δεν αναφέρεται ρητά σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας βάσει του άρθρου 184, αλλά οι προσφεύγοντες ζητούν απλώς « να κηρυχθούν άκυρες και άνευ εννόμου αποτελέσματος » οι προσβαλλόμενες αποφάσεις (και, βεβαίως, να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα).

Από τον φάκελο πάντως προκύπτει αναμφισβήτητα ότι οι προσφεύγουσες προέβαλαν επικουρικώς ένσταση ελλείψεως νομιμότητας όσον αφορά το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού (σ. 7 και 22 της προσφυγής και σ. 2 του υπομνήματος απαντήσεως). Εξάλλου στην προσφυγή αναφέρουν ρητά ότι το αίτημα να « κηρύξει άκυρες και χωρίς έννομο αποτέλεσμα » τις διατάξεις του βασικού κανονισμού διατυπώνεται « κατ' εφαρμογή του άρθρου 184 της Συνθήκης ΕΟΚ ». Επομένως, είναι βέβαιο ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας προβλήθηκε νομοτύπως εν προκειμένω.

Όσον αφορά το στοιχείο ότι δεν υπάρχει στο αιτητικό μέρος της προσφυγής ειδικό αίτημα, δεν νομίζω ότι είναι ικανό να καταστήσει

απαράδεκτη την ίδια την ένσταση εκτός αν θέλουμε να επιδείξουμε τελείως αδικαιολόγητη τυπολατρεία. Πράγματι, το αίτημα που διατυπώνεται στο αιτητικό μέρος της προσφυγής (όσον αφορά την ακύρωση των επιδίκων αποφάσεων) βρίσκεται σε πλήρη συνέπεια τόσο με το κύριο αίτημα που υποβάλλουν οι προσφεύγουσες όσο και με το επικουρικό αίτημα της διαπιστώσεως της ελλείψεως νομιμότητας. Στην πραγματικότητα, είτε το Δικαστήριο δεχθεί το κύριο αίτημα είτε το επικουρικό, κρίνοντας βάσιμη την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, το αποτέλεσμα θα είναι, εν πάση περιπτώσει, η ακύρωση των αποφάσεων που εξέδωσε η Επιτροπή βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού, αποτέλεσμα που ανταποκρίνεται ακριβώς προς το αίτημα που διατυπώνεται στο αιτητικό μέρος της προσφυγής.

Όσον αφορά τον τρίτο ισχυρισμό απαραδέκτου, τον θεωρώ τελείως αβάσιμο, δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες περιορίστηκαν να ζητήσουν από το Δικαστήριο να διαπιστώσει απλώς παρεμπιπτόντως την έλλειψη νομιμότητας της αναφερθείσας διατάξεως του βασικού κανονισμού, αίτημα το οποίο εμπίπτει κάλλιστα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 184 της Συνθήκης.

Άλλα ζητήματα που αφορούν το παραδεκτό

Η Επιτροπή φρονεί περαιτέρω ότι ορισμένοι από τους λόγους ακυρώσεως της προσφυγής είναι απαράδεκτοι καθόσον εξέρχονται του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 173. Πρόκειται για τους λόγους που αφορούν την παράβαση των υποχρεώσεων ΓΣΔΕ, την υπερβολικά μεγάλη διάρκεια των διαδικασιών της επιστροφής, τη διαφορά της πρακτικής που ακολουθεί η Επιτροπή από αυτήν που ακολουθούν οι εμπορικοί εταίροι της Κοινότητας και την έλλειψη νομιμότητας της «εμπορικής πολιτικής» της Επιτροπής. Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως η Επιτροπή τονίζει και πάλι ότι οι προσφεύγουσες δεν διευκρίνισαν τη νομική βάση των αιτιάσεων αυτών και κατά συνέπεια «το Δικαστήριο δεν πρέπει να τις εξετάσει» (σημείο II.2.2).

Νομίζω ωστόσο ότι οι λόγοι ακυρώσεως, το παραδεκτό των οποίων αμφισβητεί η Επιτροπή, πρέπει να χαρακτηριστούν όχι ως αυτοτελείς λόγοι ακυρώσεως της προσφυγής αλλά ως επιχειρήματα που αναπτύσσονται προς στήριξη άλλων αιτιάσεων της προσφυγής και ειδικότερα της αιτιάσεως που αφορά την εσφαλμένη ερμηνεία του βασικού κανονισμού. Συγκεκριμένα η υπερβολικά μεγάλη διάρκεια των διαδικασιών της επιστροφής προβάλλεται ως «επιβαρυντικό στοιχείο» του «εγγενώς μη ικανοποιητικού χαρακτήρα του συστήματος», κατά την έννοια ότι επιτείνει την έλλειψη αναλογικότητας· η διάσταση από την πρακτική των εμπορικών εταίρων της Κοινότητας αποτελεί ένα «στοιχείο το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία της κοινοτικής νομοθεσίας» και το οποίο επιβεβαιώνει ότι «το σύστημα που υιοθέτησε η Επιτροπή δεν είναι αναγκαίο και αναπόφευκτο», στηρίζεται δε σε εσφαλμένη ερμηνεία των βασικών κανόνων· το γεγονός ότι το σύστημα της Επιτροπής απηχεί μια παράνομη εμπορική πολιτική, δεδομένου ότι «μάλλον αποτρέπει τους εξαγωγείς από το να αυξήσουν αυτοβούλως τις τιμές τους», είναι ένα άλλο επιχείρημα με το οποίο οι προσφεύγουσες προσπαθούν να αποδείξουν ότι η ερμηνεία στην οποία στηρίζεται η Επιτροπή είναι εντελώς παράλογη αφού καταλήγει σε αποτελέσματα αντιφάσκοντα με τους ίδιους τους στόχους των μέτρων εμπορικής άμυνας.

Περισσότερο αβέβαιος είναι ο χαρακτηρισμός των παρατηρήσεων που αφορούν την παράβαση των διατάξεων της ΓΣΔΕ: το

ζήτημα αν οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν μια ερμηνεία των κοινοτικών διατάξεων υπό το φως των διατάξεων του κώδικα αντιντάμπινγκ ή αν φρονούν, όπως προκύπτει μάλλον από το υπόμνημα απαντήσεως, ότι η αντίφαση προς τον κώδικα αντιντάμπινγκ καθιστά, άνευ ετέρου, παράνομες τις κοινοτικές διατάξεις και επομένως μπορεί να προβληθεί στο πλαίσιο της ενστάσεως το άρθρο 184 δεν είναι εντελώς σαφές. Βάσει όσων αναφέρθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τείνω να θεωρήσω ορθότερη την πρώτη εκδοχή. Πράγματι, νομίζω ότι οι προσφεύγουσες αναφέρονται στην ΓΣΔΕ για να αποδείξουν ότι η καθαρά γραμματική ερμηνεία του βασικού κανονισμού που υποστηρίζει η Επιτροπή είναι εσφαλμένη εφόσον καταλήγει σε αποτελέσματα που δεν συμβιβάζονται προς τον κώδικα αντιντάμπινγκ, ενώ η διαφορετική ερμηνεία την οποία υποστηρίζει η προσφυγή εμφανίζει πλήρη συνέπεια προς τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η παραβίαση των κανόνων ΓΣΔΕ αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό υπέρ της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας, πρόκειται πάντως για ισχυρισμό που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 173 και πρέπει να εξεταστεί κατ' ουσίαν.

Λαμβανομένου υπόψη του κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμού των λόγων ακυρώσεως της προσφυγής νομίζω ότι οι ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή είναι απορριπτέες.

Επί της ουσίας

Το επίδικο ζήτημα στην υπό κρίση υπόθεση είναι το αν, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας επιστροφής, είναι ή όχι νόμιμο να θεωρούνται οι δασμοί αντιντάμπινγκ που κατέβαλε ένας συνδεόμενος εισαγωγέας ως έξοδα και επομένως να αφαιρούνται από την τιμή μεταπωλήσεως για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής. Κατά τις προσφεύγουσες, το κριτήριο της αφαιρέσεως των δασμών, τουλάχιστον υπό ορισμένες περιστάσεις, καταλήγει στη διαπίστωση περιθωρίου ντάμπινγκ (επομένως στην απόρριψη του αιτήματος της επιστροφής), ενώ στην πραγματικότητα το περιθώριο αυτό δεν υπάρχει. Το σύστημα αυτό αντιβαίνει δηλαδή στις βασικές αρχές της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ και επιβάλλει στους συνδεομένους εισαγωγείς επιβαρύνσεις που είναι δυσανάλογες και συνιστούν δυσμενή διάκριση.

Δεδομένου ότι το κριτήριο αυτό διατυπώνεται στο άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού, θα πρέπει να ασχοληθούμε πρώτον, με την ερμηνεία της διάταξης αυτής (I). Παράλληλα θα εξετάσω και το βάσιμο της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλουν οι προσφεύγουσες.

Ωστόσο οφείλω εξαρχής να επιστήσω την προσοχή του Δικαστηρίου στο γεγονός ότι η επί της διαδικασίας αντιδικία μετέθεσε κάπως το κεντρικό βάρος της διαφοράς προς ένα πρόβλημα το οποίο υπερακοντίζει το κριτήριο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής και του περιθωρίου ντάμπινγκ. Βάσει των στοιχείων της υποθέσεως και ειδικότερα όσων προέκυψαν κατά την προφορική διαδικασία νομίζω ότι το πραγματικό ζήτημα που ανακύπτει είναι το αν ο συνδεόμενος εισαγωγέας *μπορεί* να αναλάβει την οικονομική επιβάρυνση της καταβολής του δασμού μέχρις ότου του επιστραφεί το ποσό ή αν, αντιθέτως, η επιβάρυνση αυτή πρέπει πάντα να *επιβάλλεται στον αγοραστή* του συνδεομένου εισαγωγέα. Το γεγονός όμως ότι η επιβάρυνση αυτή πρέπει να επιβάλλεται στον ανεξάρτητο αγοραστή φαίνεται ότι αποτελεί πρόσθετη αυτοτελή προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώ-

ματος της επιστροφής. Αυτό είναι το ερώτημα που πρέπει να εξεταστεί στο δεύτερο μέρος των προτάσεων αυτών (II).

Τέλος, θα εξετάσω συντόμως τις υπόλοιπες αιτιάσεις που διατυπώνονται κατά των προσβαλλομένων αποφάσεων (III).

I — *Η ερμηνεία του βασικού κανονισμού*

α) Οι απόψεις των διαδίκων

Οι προσφεύγουσες τονίζουν ότι, σύμφωνα με τον κώδικα αντιντάμπινγκ, το άρθρο 16 του κανονισμού 2176/84 εξαρτά το *δικαίωμα* της επιστροφής του δασμού αντιντάμπινγκ από μία μόνο προϋπόθεση: την απόδειξη ότι το καταβληθέν ποσό του δασμού υπερβαίνει το «πραγματικό περιθώριο ντάμπινγκ».

Δεύτερον, υποστηρίζουν ότι όταν ο συνδεόμενος εισαγωγέας αύξησε την τιμή μεταπωλήσεως εντός της Κοινότητας κατά ποσό ίσο προς το διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ, η αύξηση αυτή είναι αναγκαία και αρκετή για να τερματιστεί το ντάμπινγκ και κατά συνέπεια να θεμελιώσει το δικαίωμα της επιστροφής των καταβληθέντων δασμών. Εφόσον όλα τα άλλα σημαντικά στοιχεία (κανονική αξία, έξοδα και κέρδη του εισαγωγέα) παραμείνουν αμετάβλητα, αν η τιμή μεταπωλήσεως αυξηθεί κατά ποσό ίσο προς το περιθώριο ντάμπινγκ, η κατασκευασμένη τιμή εισαγωγής ισούται τότε προς την κανονική αξία: το ντάμπινγκ, δηλαδή, εξαλείφεται.

Στο αποτέλεσμα αυτό καταλήγουμε πάντως υπό τον όρο ότι δεν θα θεωρήσουμε τους καταβληθέντες δασμούς ως έξοδα που μεσολαβούν μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως και κατά συνέπεια δεν θα τους αφαιρέσουμε κατά τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής. Κατά τις προσφεύγουσες δηλαδή, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο κανόνας του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του κανονισμού 2176/84 έχει έκταση μικρότερη αυτής που προκύπτει από την γραμματική διατύπωσή του. Θα πρέπει δηλαδή να θεωρήσουμε ότι η αφαίρεση των καταβληθέντων δασμών, για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής προβλέπεται μόνο για τις διαδικασίες επανεξετάσεως και όχι για τις διαδικασίες επιστροφής[2]. Η διαφορετική λύση θα κατέληγε στο παρά-

2 — Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διάδικοι αναφέρθηκαν σε μια απλουστευμένη περίπτωση: την περίπτωση του συνδεομένου εισαγωγέα ο οποίος μετά την επιβολή του δασμού αντιντάμπινγκ αποφασίζει να αυξήσει τις τιμές πωλήσεως κατά ποσό ίσο προς το διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ, ενώ τα λοιπά σημαντικά στοιχεία (άλλα έξοδα, περιθώριο κέρδους, κανονική αξία) παραμένουν αμετάβλητα. Η περίπτωση των προσφευγουσών που αποτελεί το αντικείμενο των επιδίκων αποφάσεων είναι κάπως διαφορετική. Συγκεκριμένα, υπήρξε εν προκειμένω όχι μόνο αύξηση των τιμών μεταπωλήσεως αλλά και μείωση των λοιπών εξόδων που μεσολάβησαν μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως καθώς επίσης και μείωση της κανονικής αξίας.
Πρόκειται πάντως για διαφορές που δεν επηρεάζουν την παρούσα ανάλυση. Πράγματι, το βασικό ερώτημα που ανακύπτει εδώ είναι το αν τερματίζεται ή όχι το ντάμπινγκ όταν η κατασκευασμένη, *χωρίς αφαίρεση των καταβληθέντων δασμών*, τιμή εξαγωγής αυξάνεται κατά το περιθώριο ντάμπινγκ και κατά συνέπεια ισούται προς την κανονική αξία.
Η προϋπόθεση είναι δηλαδή ότι, μετά την επιβολή του δασμού, επέρχεται αύξηση της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής· λίγο ενδιαφέρει αν η αύξηση αυτή οφείλεται σε αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως ή (επίσης) σε μείωση του κόστους του εισαγωγέα: αυτό που έχει σημασία είναι ότι, χωρίς να αφαιρεθούν οι δασμοί, η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής αυξήθηκε κατά ποσό ίσο προς το περιθώριο ντάμπινγκ και ισούται προς την κανονική αξία. Ανεξαρτήτως του λόγου της αυξήσεως της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής (αύξηση των τιμών μεταπωλήσεως και/ή μείωση των εξόδων), το ζήτημα όπως προανέφερα δεν μεταβάλλεται: βασικά πρέπει να κριθεί αν η αύξηση αυτή αρκεί να εξαλείψει το ντάμπινγκ (όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες) ή αν απαιτείται και άλλη μεγαλύτερη αύξηση (η δεύτερη αυτή λύση υπερέχει αν εφαρμόσουμε το κριτήριο της αφαιρέσεως των δασμών για τον προσδιορισμό της κατασκευασμένης τιμής εισαγωγής).
Κατόπιν αυτών των διευκρινίσεων, στη συνέχεια των προτάσεών μου θα αναφέρομαι στην προαναφερθείσα απλουστευμένη περίπτωση: στην περίπτωση όπου η αύξηση της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής οφείλεται μόνο σε διακύμανση του παράγοντα τιμή (αύξηση κατά το περιθώριο ντάμπινγκ), ενώ τα λοιπά σημαντικά στοιχεία παραμένουν αμετάβλητα.

λογο και μάλιστα παράνομο αποτέλεσμα του προσδιορισμού ενός περιθωρίου ντάμπινγκ εντελώς τεχνητού και θα προκαλούσε περιουσιακή ζημία εντελώς δυσανάλογη και αποτελούσα δυσμενή διάκριση.

Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι υπάρχει δικαίωμα επιστροφής οσάκις εξαλείφεται το ντάμπινγκ. Παρατηρεί όμως ότι στην περίπτωση των συνδεομένων εισαγωγέων, για να διαπιστωθεί αν υπάρχει ακόμα περιθώριο ντάμπινγκ για ορισμένες εισαγωγές, πρέπει να εφαρμοστεί κατά γράμμα ο κανόνας του υπολογισμού της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής, του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού. Ο κανόνας αυτός ορίζει γενικώς, άρα για τις διαδικασίες επιστροφής, ότι η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής προσδιορίζεται με αφαίρεση του ποσού των καταβληθέντων δασμών από την τιμή μεταπωλήσεως του εισαγωγέα προς τον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή. Βάσει αυτής της ερμηνείας του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού, η Επιτροπή εξέδωσε την προαναφερθείσα ανακοίνωση του 1986, η οποία ορίζει, όσον αφορά τις διαδικασίες επιστροφής που κινούνται από συνδεομένους εισαγωγείς, ότι «οποιαδήποτε πληρωμή δασμών αντιντάμπινγκ για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία του εν λόγω προϊόντος στην Κοινότητα θεωρείται δαπάνη που προκύπτει μεταξύ εισαγωγής και μεταπώλησης». Η ίδια γραμματική ερμηνεία αποτελεί ουσιώδες στοιχείο των αιτιολογικών σκέψεων των επιδίκων αποφάσεων [3].

3 — Στις αιτιολογικές σκέψεις των αποφάσεων η Επιτροπή αναφέρει: «(Η Επιτροπή) είναι της γνώμης ότι η διατύπωση του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, είναι σαφής: κάθε δασμός περιλαμβανομένου και του δασμού αντιντάμπινγκ, πρέπει να αφαιρεθεί από την τιμή μεταπώλησης. Η Επιτροπή, ωστόσο, αν δεχθεί την αίτηση του αιτούντος, θα παραβεί τη ρητή αξίωση του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, και του τμήματος ΙΙ σημείο 2, στοιχεία β και γ, της ανακοίνωσης.
Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2176/84 θεσπίζει διαφορετικούς κανόνες για τον καθορισμό της τιμής εξαγωγής σε διαφορετικές καταστάσεις, ανάλογα με το αν ο εισαγωγέας συνδέεται ή όχι με τον εξαγωγέα. Αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μεροληπτικό».

Αλλά αν η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής υπολογιστεί με αφαίρεση από την τιμή μεταπωλήσεως και των καταβληθέντων δασμών, τότε, για να τερματιστεί το ντάμπινγκ και να χωρήσει επιστροφή, ο συνδεόμενος εισαγωγέας στον οποίο επεβλήθη ο δασμός, θα πρέπει να αυξήσει τις τιμές μεταπωλήσεως κατά *δύο* φορές το περιθώριο ντάμπινγκ και όχι μόνο *μία* φορά.

β) «single jump» ή «double jump»;

Βλέπουμε λοιπόν σαφώς ποιες διαφορές προκύπτουν αναλόγως του αν εφαρμόσαμε το ένα ή το άλλο κριτήριο για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής.

Αν ακολουθήσουμε την άποψη των προσφευγουσών, η αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως κατά το περιθώριο ντάμπινγκ είναι ικανή να τερματίσει το ντάμπινγκ και να θεμελιώσει δικαίωμα επιστροφής των καταβληθέντων δασμών. Επομένως — για να επαναλάβω τη γλαφυρή έκφραση των προσφευγουσών — απαιτείται μόνο ένα *single jump*.

Αν, αντιθέτως, ακολουθήσουμε την άποψη της Επιτροπής, τότε απαιτείται αύξηση κατά *δύο* φορές το περιθώριο ντάμπινγκ — *double jump* — για να τερματιστεί το ντάμπινγκ και να

θεμελιωθεί το δικαίωμα επιστροφής των δασμών [4].

Είναι επίσης σαφές ότι οι δύο υποθέσεις είναι εναλλακτικές. Όταν έχουμε μια συγκεκριμένη αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως προς τον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή ενώ όλα τα άλλα σημαντικά στοιχεία παραμένουν αμετάβλητα, τότε είτε υπάρχει ντάμπινγκ είτε δεν υπάρχει.

Το ερώτημα δηλαδή που ανακύπτει είναι ποια αύξηση της τιμής είναι αναγκαία και αρκετή για να τερματιστεί το ντάμπινγκ. Επ' αυτού θα παρατηρήσω πρώτα ότι το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού, προβλέποντας ότι οι δασμοί αντιντάμπινγκ που κατέβαλε ο εισαγωγέας θεωρούνται έξοδα και επομένως αφαιρούνται για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής, δεν περιορίζει την εφαρμογή αυτού του κανόνα υπολογισμού μόνο σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Το γράμμα δηλαδή της διάταξης φαίνεται να επιβεβαιώνει την ερμηνεία της Επιτροπής, ότι δηλαδή οι δασμοί πρέπει να αφαιρεθούν από την τιμή μεταπωλήσεως ανεξαρτήτως της διαδικασίας (διαδικασία επανεξετάσεως ή διαδικασία επιστροφής) στο πλαίσιο της οποίας πρέπει να προσδιοριστεί η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής.

Πρέπει πάντως να παρατηρήσω ότι, ενώ στην περίπτωση της διαδικασίας επανεξετάσεως η εφαρμογή του κριτηρίου της αφαιρέσεως των δασμών αντιντάμπινγκ παρίσταται απόλυτα δικαιολογημένη και γίνεται εξάλλου δεκτή

4 — Ένα αριθμητικό παράδειγμα θα δείξει ίσως καλύτερα τις συνέπειες που έχει η αφαίρεση ή η μη αφαίρεση των δασμών όσον αφορά τη διαπίστωση του περιθωρίου ντάμπινγκ και το δικαίωμα επιστροφής.

Ας φανταστούμε την ακόλουθη περίπτωση

— κανονική αξία	100
— τιμή μεταπωλήσεως	120
— έξοδα, κέρδη	40
— κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής	80 (120 — 40)
— περιθώριο ντάμπινγκ	20 (100 — 80)

Ας υποθέσουμε τώρα ότι, λόγω της επιβολής δασμού αντιντάμπινγκ ποσού 20, ο ελεγχόμενος εισαγωγέας αυξάνει την τιμή μεταπωλήσεως στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή κατά ακριβώς το ίδιο ποσό 20. Η τιμή μεταπωλήσεως αυξάνεται από 120 σε 140.

Ωστόσο, αν στην περίπτωση αυτή ο καταβληθείς δασμός θεωρηθεί ως έξοδο που ανέκυψε μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως, θα πρέπει να θεωρήσουμε ότι ο εισαγωγέας ο οποίος αύξησε την τιμή μεταπωλήσεως κατά ποσό ίσο προς το περιθώριο ντάμπινγκ, δεν εξάλειψε το ντάμπινγκ. Πράγματι, αν αφαιρεθεί ο καταβληθείς δασμός από την τιμή μεταπωλήσεως ως έξοδο, παρά την αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως, *η διαφορά μεταξύ της κανονικής αξίας και της τιμής εξαγωγής παραμένει αμετάβλητη.*

Πράγματι, αν αφαιρέσουμε από τη νέα τιμή μεταπωλήσεως των 140, όχι μόνο το ποσό 40 που αντιπροσωπεύει τα έξοδα και τα κέρδη αλλά και το επιπλέον ποσό 20 που αντιπροσωπεύει τους καταβληθέντες δασμούς, τότε έχουμε κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής ύψους 80 (140 — 40 — 20) και επομένως παραμένει ένα περιθώριο ντάμπινγκ ύψους 20 (100 — 80). Το συμπέρασμα είναι ότι, καίτοι η τιμή μεταπωλήσεως αυξήθηκε από 120 σε 140, το ντάμπινγκ εξακολουθεί να υπάρχει στον ίδιο βαθμό όπως και προηγουμένως και κατά συνέπεια ο εισαγωγέας οφείλει να καταβάλλει τον δασμό που του επεβλήθη.

Τι πρέπει να πράξει ο συνδεόμενος εισαγωγέας για να τερματίσει το ντάμπινγκ και να επιτύχει την επιστροφή των καταβληθέντων δασμών; Βάσει του συλλογισμού που ανέπτυξα μέχρις εδώ, η απάντηση είναι εύκολη. Ο εισαγωγέας οφείλει να αυξήσει την τιμή μεταπωλήσεως κατά *δύο φορές* το περιθώριο ντάμπινγκ και όχι μόνο κατά μία φορά. Πράγματι, αν ο εισαγωγέας αυξήσει την τιμή μεταπωλήσεως από 120 σε 160 δηλαδή κατά δύο φορές το περιθώριο ντάμπινγκ των 20, η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής θα είναι, μετά την αφαίρεση του δασμού αντιντάμπινγκ των 20, ίση προς την κανονική αξία 100 (κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής = 160 — 40 — 20).

Αντιστρόφως, αν θεωρηθεί ότι οι καταβληθέντες δασμοί δεν αποτελούν έξοδο που πρέπει να αφαιρεθεί για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής, καταλήγουμε σε τελείως διαφορετικά αποτελέσματα. Πράγματι, αρκεί ο συνδεόμενος εισαγωγέας να αυξήσει την τιμή μεταπωλήσεως κατά ποσό ίσο προς *μία φορά* το περιθώριο ντάμπινγκ για να θεωρήσουμε ότι το ντάμπινγκ εξαλείφθηκε τελείως και επομένως οι καταβληθέντες δασμοί πρέπει να επιστραφούν. Στο παράδειγμά μας, αρκεί δηλαδή να αυξηθεί η τιμή μεταπωλήσεως από 120 σε 140: αν από την τιμή των 140 αφαιρεθούν τα έξοδα και τα κέρδη ύψους 40, τότε έχουμε τιμή εξαγωγής 100, ίση δηλαδή προς την κανονική αξία.

από τις προσφεύγουσες [5], η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού στις διαδικασίες επιστροφής έχει, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, συνέπειες παράλογες και ασυμβίβαστες τόσο με τις ουσιώδεις αρχές της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ όσο και με ορισμένες θεμελιώδεις αρχές της κοινοτικής έννομης τάξης.

Συγκεκριμένα, όπως προανέφερα, η αυστηρή εφαρμογή του εν λόγω κριτηρίου αναγκάζει τον συνδεόμενο εισαγωγέα να αυξήσει τις τιμές μεταπωλήσεως κατά το *διπλάσιο* του περιθωρίου ντάμπινγκ, ώστε η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής, κατόπιν αφαιρέσεως των δασμών, να αντιστοιχεί προς την κανονική αξία: με άλλα λόγια, το περιθώριο ντάμπινγκ εξακολουθεί να υπάρχει όσο δεν γίνεται *διπλή* αύξηση των τιμών μεταπωλήσεως.

Πλην όμως αυτή ακριβώς η *διπλή αύξηση* φαίνεται τελείως αδικαιολόγητη.

Συναφώς θα παρατηρήσω ότι η λογική της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ, λόγω των σκοπών εμπορικής άμυνας που επιδιώκει είναι, όπως ανέφερα επανειλημμένα, αυστηρά «αντισταθμιστική». Η νομοθεσία αυτή σκοπεί να εμποδίσει την εισαγωγή και τη διάθεση στην Κοινότητα προϊόντων σε τιμές τεχνητά χαμηλές. Υπό τις συνθήκες αυτές η επιβολή του δασμού ως μέτρο εμπορικής άμυνας σκοπεί αποκλειστικά να αποκαταστήσει τιμές που δεν θα βλάπτουν τον κοινοτικό ανταγωνισμό.

Επομένως ο πρωταρχικός παράγων είναι το *περιθώριο ντάμπινγκ*. Αυτό το περιθώριο είναι που πρέπει να αντισταθμιστεί. Η θεμελιώδης αρχή είναι δηλαδή ότι ο δασμός δεν υπερβαίνει το περιθώριο ντάμπινγκ, όπως τόνισα στην αρχή των προτάσεών μου.

Αν αυτό αληθεύει, η λογική συνέπεια της ρυθμίσεως αυτής είναι να θεωρήσουμε ότι το ντάμπινγκ εξαλείφεται όταν η τιμή πωλήσεως στην Κοινότητα αυξηθεί κατά το διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ. Μόλις πραγματοποιηθεί η αύξηση αυτή, το συγκεκριμένο προϊόν δεν

5 — Όπως παρατήρησα ήδη, οι διάδικοι συμφωνούν — οι προσφεύγουσες επιβεβαίωσαν άλλωστε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση — ότι στην περίπτωση της επανεξετάσεως η τιμή εξαγωγής πρέπει να κατασκευάζεται με αφαίρεση του ποσού των καταβληθέντων δασμών αντιντάμπινγκ. Ο λόγος μπορεί να εξηγηθεί καλύτερα με ένα παράδειγμα.

Ας πάρουμε και πάλι την εξής περίπτωση:

— κανονική αξία	100
— τιμή μεταπωλήσεως	120
— έξοδα, κέρδη	40
— κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής	80 (120 − 40)
— περιθώριο ντάμπινγκ	20 (100 − 80).

Ας υποθέσουμε ότι επιβάλλεται δασμός αντιντάμπινγκ ύψους 20. Ας υποθέσουμε περαιτέρω ότι παρά την είσπραξη του δασμού, η τιμή μεταπωλήσεως του προϊόντος παραμένει αμετάβλητη στο 120. Στην περίπτωση αυτή η επιβολή του δασμού δεν είχε κανένα αποτέλεσμα επί των τιμών, πράγμα που πρέπει να σημαίνει ότι όχι μόνο δεν εξαλείφθηκε το ντάμπινγκ με την επιβολή του δασμού αλλά μάλλον *διευρύνθηκε*. Δίπλα στο ντάμπινγκ που υπήρχε πριν από την επιβολή του δασμού προστέθηκε αργότερα και άλλο, του ίδιου ύψους και ίσο με την οικονομική προσπάθεια που καταβλήθηκε για την ολοκληρωτική εξουδετέρωση του δασμού ώστε ο τελευταίος να μη μεταφραστεί — όπως θα ήταν φυσικό — σε αύξηση της τιμής.

Όταν συμβαίνει αυτό επιβάλλεται επανεξέταση της καταστάσεως και τροποποίηση των ληφθέντων μέτρων. Συγκεκριμένα θα πρέπει να επιβληθεί άλλος δασμός που θα λαμβάνει υπόψη την αύξηση του περιθωρίου ντάμπινγκ που προέκυψε.

Για να υπολογιστεί η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής στο πλαίσιο της επανεξετάσεως θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο συνδεόμενος εισαγωγέας υφίσταται ήδη έναν δασμό αντιντάμπινγκ ενώ παράλληλα συνεχίζει να μεταπωλεί στην ίδια τιμή. Από λογιστική σκοπιά αυτό είναι δυνατό με την αφαίρεση από την τιμή μεταπωλήσεως του δασμού καθώς και των άλλων εξόδων και κερδών. Έτσι στο προαναφερθέν παράδειγμα, η νέα κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής θα είναι 60 (και όχι πλέον 80), δηλαδή ίση προς τη διαφορά μεταξύ της τιμής μεταπωλήσεως (που παρέμεινε στο 120) αφενός, και του ήδη επιβληθέντος δασμού αντιντάμπινγκ (ύψους 20) καθώς και των κερδών και των άλλων εξόδων (ύψους 40), αφετέρου.

Όταν η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής μειώνεται από το 80 στο 60, το περιθώριο ντάμπινγκ διευρύνεται από το 20 στο 40: η Κοινότητα μπορεί να αυξήσει τον δασμό αντιντάμπινγκ από 20 σε 40.

πωλείται πλέον σε τιμή τεχνητά χαμηλή και δεν είναι πλέον αναγκαία η λήψη μέτρων εμπορικής άμυνας.

Στην περίπτωση του συνδεομένου εισαγωγέα, η τιμή που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η τιμή μεταπωλήσεως στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή. Πράγματι, σ' αυτό το στάδιο το εισαγόμενο προϊόν αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό των κοινοτικών προϊόντων. Επομένως αυτή η τιμή πρέπει να ληφθεί ως βάση για να κριθεί αν το προϊόν αποτελεί αντικείμενο ντάμπινγκ και αν το ενδεχόμενο ντάμπινγκ εξαλείφθηκε.

Όταν όμως προκύπτει ότι μια συγκεκριμένη τιμή μεταπωλήσεως περιλαμβάνει ένα περιθώριο ντάμπινγκ και κατά συνέπεια επιβάλλεται δασμός, ο στόχος τον οποίο μπορεί νομίμως να επιδιώξει το μέτρο εμπορικής άμυνας είναι μια *αύξηση της τιμής σε επίπεδο στο οποίο δεν θα είχε διαπιστωθεί ντάμπινγκ*.

Η αύξηση αυτή (όπως εξάλλου και το μέτρο εμπορικής άμυνας) *δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του περιθωρίου ντάμπινγκ*. Αν θεωρήσουμε ότι απαιτείται μεγαλύτερη αύξηση, τότε δεν περιοριζόμαστε στο να αποκαταστήσουμε ένα ορθό επίπεδο τιμής αλλά ωθούμε το προϊόν σε μια τιμή στην οποία θα μειονεκτεί αδικαιολόγητα έναντι του ανταγωνιστικού κοινοτικού προϊόντος. Με άλλα λόγια θα ολισθήσουμε από την εμπορική άμυνα στον προστατευτισμό.

Κατά συνέπεια, το συμπέρασμά μου είναι ότι για να τερματιστεί το ντάμπινγκ, ο συνδεόμενος εισαγωγέας οφείλει να αυξήσει τις τιμές μεταπωλήσεώς του προς τον ανεξάρτητο αγοραστή κατά ποσό ίσο προς το διαπιστωθέν περιθώριο ντάμπινγκ και όχι περισσότερο.

γ) Η πρακτική της Επιτροπής

Αξίζει να σημειωθεί ότι *το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται ακριβώς από την πρακτική της Επιτροπής*, όπως προκύπτει από την ανακοίνωση του 1986 και από τα υπομνήματα που υποβλήθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υπό τον όρο ότι δεν θα σταθούμε στο συγκεκριμένο κριτήριο αλλά θα αναλύσουμε την πραγματική λειτουργία του συστήματος της επιστροφής του δασμού αντιντάμπινγκ.

Ας πάρουμε τα υπομνήματα που υποβλήθηκαν στην υπό κρίση υπόθεση. Στο σημείο IV.3 του υπομνήματος αντικρούσεως, δηλαδή στην τελική σύνθεση της επιχειρηματολογίας της — η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ο συνδεόμενος εισαγωγέας αναγκάζεται να αυξήσει την τιμή μεταπωλήσεως κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ μόνο *προσωρινά*:

« Ο συνδεόμενος εισαγωγέας είναι προσωρινά αναγκασμένος να αυξήσει την τιμή του κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ προκειμένου να λάβει την επιστροφή, την οποία στη συνέχεια μπορεί να μετακυλίσει στον αγοραστή του. »

Η αντίληψη αυτή επαναλαμβάνεται λίγο πιο κάτω όπου αναφέρεται ότι η περίπτωση κατά την οποία η τιμή μεταπωλήσεως αυξάνεται εξαρχής κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ είναι « καθαρά προσωρινή » (σημείο IV.5).

Είναι ίσως περιττό να παρατηρήσω ότι η καθαρά *προσωρινή* αυτή αύξηση δεν σημαίνει παρά ότι στην πραγματικότητα η *τελική*, άρα η *πραγματική*, τιμή που εφαρμόζεται στην συναλλαγή μεταξύ του εισαγωγέα και του ανεξάρτητου αγοραστή ενσωματώνει « at the end of the day » την αύξηση κατά *το ισόποσο μόνο* του περιθωρίου ντάμπινγκ: ένα *single jump*, δηλαδή, ακριβώς όπως υποστήριξαν οι προσφεύγουσες. Πράγματι αυτή η τιμή προκύπτει όταν πλέον ο εισαγωγέας μεταφέρει ex post στον αγοραστή του το ποσό του επιστραφέντος δασμού, δεδομένου ότι η επιστροφή αυτή αποτελεί, ούτε λίγο ούτε πολύ, μια εκ των υστέρων παραχωρούμενη έκπτωση της τιμής πωλήσεως.

Αυτό βεβαίως επιβεβαιώνεται από τα αριθμητικά παραδείγματα που περιέλαβε η Επιτροπή στα υπομνήματά της (βλ. ιδίως σημείο III. B. B.1 του υπομνήματος ανταπαντήσεως).

Από τα παραδείγματα αυτά προκύπτει ότι στις δύο περιπτώσεις όπου η Επιτροπή αναγνωρίζει το δικαίωμα επιστροφής, δηλαδή:

— είτε στην περίπτωση του συνδεομένου εισαγωγέα που πωλεί « χωρίς καταβολή δασμού » στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή,

— είτε στην περίπτωση του συνδεομένου εισαγωγέα που πωλεί « κατόπιν της καταβολής του δασμού » στον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή,

το καθαρό *υπόλοιπο* του ανεξάρτητου αγοραστή, δηλαδή αφού πλέον έχει χωρήσει η επιστροφή και η ενδεχόμενη μετακύλιση του δασμού, είναι κατά *μία μονάδα* χρεωστικό για τον αγοραστή. Μονάδα η οποία αντιστοιχεί ακριβώς προς την αύξηση της τιμής αγοράς κατά το *ισόποσο* του περιθωρίου ντάμπινγκ.

Κατά τα λοιπά, τα παραδείγματα αυτά αναφέρονται σε δύο περιπτώσεις που η Επιτροπή είχε ήδη προβλέψει με την ανακοίνωση του 1986. Αλλά και στη μία και στην άλλη περίπτωση η πραγματική και τελική τιμή στην οποία μεταπωλούνται τα εμπορεύματα προς τον ανεξάρτητο αγοραστή περιλαμβάνει αύξηση ίση προς το *ισόποσο μόνο* και *όχι προς το διπλάσιο* του περιθωρίου ντάμπινγκ.

Συγκεκριμένα, στην πρώτη περίπτωση:

— ο συνδεόμενος εισαγωγέας αυξάνει την τιμή μεταπωλήσεως κατά το *ισόποσο* του περιθωρίου ντάμπινγκ·

— ο συνδεόμενος εισαγωγέας πωλεί « χωρίς καταβολή δασμού », πράγμα που σημαίνει ότι ο αγοραστής του οφείλει να καταβάλει τον δασμό και να ζητήσει και να λάβει την επιστροφή του.

Στην πράξη, ο αγοραστής υφίσταται μόνο *προσωρινά* διπλή επιβάρυνση που αντιπροσωπεύει η καταβολή της αυξημένης τιμής και η καταβολή του δασμού· στη συνέχεια ο δασμός επιστρέφεται: η πραγματική τιμή που κατέβαλε ο αγοραστής περιλαμβάνει αύξηση ίση προς το *ισόποσο μόνο* του περιθωρίου ντάμπινγκ.

Ομοίως, στη δεύτερη περίπτωση:

— ο συνδεόμενος εισαγωγέας αυξάνει την τιμή μεταπωλήσεως κατά το *διπλάσιο* του περιθωρίου ντάμπινγκ·

— ο εισαγωγέας καταβάλλει τον δασμό·

— ο εισαγωγέας ζητεί και λαμβάνει την επιστροφή του δασμού·

— ο εισαγωγέας *μεταβιβάζει* στον αγοραστή του το ποσό του επιστραφέντος δασμού·

κατά συνέπεια, ο αγοραστής υφίσταται μόνο *προσωρινά* μια διπλή επιβάρυνση (το ***double jump*** της τιμής αγοράς)· στη συνέχεια ο εισαγωγέας μεταβιβάζει το ποσό του δασμού που του επιστράφηκε στον αγοραστή ο οποίος επομένως στην πραγματικότητα επιτυγχάνει έκπτωση ex post επί της τιμής αγοράς του εμπορεύματος: στην πράξη, η πραγματική τιμή που καταβάλλει ο αγοραστής ενσωματώνει « at the end of the day » αύξηση ίση προς το *ισόποσο μόνο* του περιθωρίου ντάμπινγκ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σ' αυτήν ακριβώς την τιμή επιστρέφεται ο δασμός αντιντάμπινγκ (ανεξαρτήτως του προσώπου που τον κατέβαλε). Έτσι επιβεβαιώνεται ότι σ' αυτήν την τιμή πρέπει να θεωρηθεί ότι εξαλείφεται το ντάμπινγκ.

Σε τελευταία ανάλυση η πρακτική της Επιτροπής είναι ότι, για να τερματιστεί το ντάμπινγκ, ο συνδεόμενος εισαγωγέας που κατέβαλε τους δασμούς για το προϊόν πρέπει να αυξήσει τις τιμές μεταπωλήσεως προς τον ανεξάρτητο αγοραστή κατά ποσό ίσο προς το περιθώριο ντάμπινγκ και όχι περισσότερο.

δ) Προσανατολισμοί σε διεθνή κλίμακα

Οι ενδείξεις που έχουμε από το διεθνές επίπεδο επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα αυτό. Στην παρούσα διαδικασία έγινε κυρίως λόγος για το αμερικανικό σύστημα. Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι η αναφορά στο σύστημα αυτό είναι λυσιτελής, λόγω της διαφοράς που παρουσιάζει αυτό σε σύγκριση με το κοινοτικό.

Είναι αλήθεια ότι το αμερικανικό σύστημα είναι « ανάδρομο » κατά την έννοια ότι μετά την κατάθεση του δασμού κατ' εκτίμηση, διατυπώνεται ex post facto για κάθε εισαγωγή το πραγματικό περιθώριο ντάμπινγκ και προσδιορίζεται κατά συνέπεια ο οριστικός δασμός, και ισοσκελίζεται το θετικό ή αρνητικό υπόλοιπο (με τη χορήγηση επιστροφής ή την επιβολή πρόσθετου δασμού).

Στην υπό κρίση περίπτωση πάντως το χαρακτηριστικό αυτό δεν μου φαίνεται αρκετό ώστε να καταστήσει αβάσιμη τη σύγκριση με το αμερικανικό σύστημα.

Στην πραγματικότητα οι επιχειρήσεις που ζητούν από την Κοινότητα την επιστροφή καταβληθέντων δασμών οφείλουν να αποδείξουν ότι, για ορισμένες εισαγωγές, ο εισπρα-

χθείς δασμός υπερέβη το πραγματικό περιθώριο ντάμπινγκ. Οι επιχειρήσεις αυτές ζητούν σε τελευταία ανάλυση μια εκ των υστέρων προσαρμογή του δασμού που εισπράχθηκε κατά την εισαγωγή, αναλόγως της πραγματικής καταστάσεως του προϊόντος κατά τον χρόνο της πραγματοποιήσεως της εισαγωγής. Νομίζω ότι πρόκειται για ένα ουσιώδες διάβημα ανάλογο με το πραγματοποιούμενο στο αμερικανικό σύστημα, για τον καθορισμό του οριστικού δασμού. Και στη μία και στην άλλη περίπτωση το ζήτημα είναι να προσδιοριστεί εκ των υστέρων και για συγκεκριμένες εισαγωγές, ποια ήταν η τιμή εξαγωγής, ποια ήταν η κανονική αξία και στη συνέχεια να συγκριθεί το περιθώριο ντάμπινγκ που προκύπτει ενδεχομένως από τα στοιχεία αυτά με τον δασμό που εισπράχθηκε κατά την εισαγωγή. Είναι σαφές, όσον αφορά τις τιμές εξαγωγής ότι όταν πρόκειται για συνδεομένους εισαγωγείς πρέπει, και στη μία και στην άλλη περίπτωση να προσδιοριστεί η «κατασκευασμένη» τιμή σύμφωνα με τους κανόνες του κώδικα αντιντάμπινγκ της ΓΣΔΕ.

Κατόπιν αυτού θα υπογραμμίσω απλώς ότι όπως προκύπτει από μια έρευνα που πραγματοποίησαν οι υπηρεσίες του Δικαστηρίου:

— στην πράξη δεν χωρεί μείωση των δασμών αντιντάμπινγκ στις Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με την παράγραφο δ, άρθρο 1677α του νόμου Tariff Act·

— με την απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1986 (PQ corp. κατά US, CIT 1987, Slip Opinion αριθ. 87-11, US International Trade Reports, New Series, τόμος 2) το Court of International Trade αποφάνθηκε σαφώς κατά της μειώσεως του ποσού που είχε κατατεθεί ως εκτιμηθείς δασμός αντιντάμπινγκ, και έκανε δεκτό το επιχείρημα του Department of Commerce ότι δηλαδή «if deposits of estimated antidumping duties entered into calculation of present dumping margins, then the deposits would work to open up a margin where no otherwise exists»·

— πρέπει να θεωρήσουμε επιβεβαιωμένη την πρακτική του Department of Commerce, όπως προκύπτει από το Notice of Final Results of Antidumping duty administrative review (Ιούλιος 1, 1988), Color Television Receivers from Korea, 53 FR 245975, όπου αναφέρεται ότι «adding these estimated duties to the dumping margins would artificially inflate them».

Από την ίδια έρευνα προκύπτει επίσης ότι λόγω της ασάφειας του κειμένου της σχετικής διατάξεως του κώδικα αντιντάμπινγκ της ΓΣΔΕ, το ζήτημα ανέκυψε στο πλαίσιο των συζητήσεων της Ουρουγουάης. Αξίζει να σημειωθεί ότι όπως προκύπτει από τις απόψεις που διατυπώθηκαν μέχρι στιγμής:

— καταρχήν οι δασμοί αντιντάμπινγκ δεν αντιμετωπίζονται ως έξοδα·

— αν, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής, *χωρίς αφαίρεση των δασμών αντιντάμπινγκ*, είναι ίση ή μεγαλύτερη της κανονικής αξίας, ο δασμός επιστρέφεται οπωσδήποτε, πράγμα που σημαίνει ότι εάν τα λοιπά στοιχεία παραμείνουν αμετάβλητα (κανονική αξία, άλλα έξοδα και κέρδη του συνδεομένου εισαγωγέα), η αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ αρκεί για να τερματιστεί το ντάμπινγκ και να χορηγηθεί η επιστροφή·

— υπάρχει διάσταση όσον αφορά την ανάγκη της αφαιρέσεως των δασμών αντιντάμπινγκ στην περίπτωση όπου, μετά τον πρώτο υπολογισμό που έγινε χωρίς αφαίρεση των δασμών αντιντάμπινγκ, προκύπτει ότι η κατασκευασμένη τιμή εξαγωγής είναι *χαμηλότερη* από την κανονική αξία· στην περίπτωση αυτή είναι προφανές ότι δεν υπάρχει δικαίωμα για επιστροφή και το ζήτημα είναι μάλλον αν πρέπει ή όχι να ληφθούν υπόψη οι καταβληθέντες δασμοί αντιντάμπινγκ για να κριθεί, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας επανεξετάσεως, αν αυξήθηκε το περιθώριο ντάμπινγκ (βλ. σημείωση 5 ανωτέρω).

Βεβαίως τα στοιχεία αυτά δεν αποτελούν παρά προσανατολισμούς που προέκυψαν στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων που διεξάγονται ήδη· αυτό πάντως δεν αποτελεί λόγο για να τις υποτιμήσουμε ή να τις αγνοήσουμε εφόσον παρέχουν ενδείξεις αρκετά σαφείς και λυσιτελείς.

ε) Το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού: συσταλτική ερμηνεία ή έλλειψη νομιμότητας;

Από τις προεκτεθείσες παρατηρήσεις οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι για να τερματιστεί το ντάμπινγκ και να χορηγηθεί η επιστροφή, ο συνδεόμενος εισαγωγέας που κατέβαλε τους δασμούς αντιντάμπινγκ πρέπει να αυξήσει τις τιμές μεταπωλήσεως μόνο κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ.

Όταν χωρήσει αυτό το *single jump*, τερματίζεται το ντάμπινγκ και ο συνδεόμενος εισαγωγέας έχει, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού το *δικαίωμα να του επιστραφούν οι καταβληθέντες δασμοί*.

Κατά συνέπεια στην περίπτωση που περιέγραψα, οι καταβληθέντες δασμοί δεν πρέπει να θεωρηθούν (και στην πραγματικότητα η Επιτροπή δεν τις αντιμετωπίζει) ως έξοδο που πρέπει να αφαιρεθεί από την τιμή μεταπωλήσεως για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής. Αν γινόταν αυτή η αφαίρεση, θα διαπιστωνόταν περιθώριο ντάμπινγκ σ' ένα επίπεδο τιμής μεταπωλήσεως στο οποίο, στην πραγματικότητα, *δεν υπάρχει περιθώριο ντάμπινγκ*.

Επομένως σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση, η εφαρμογή του κριτηρίου του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού, είναι ανεπίτρεπτη εφόσον καταλήγει να διατηρήσει τα μέτρα εμπορικής άμυνας καίτοι έχει εκλείψει η ουσιώδης προϋπόθεση που τα δικαιολογεί (το περιθώριο ντάμπινγκ). Ομοίως είναι παράνομο να επιβάλλεται, κατ' εφαρμογή του ίδιου κριτηρίου, στον συνδεόμενο εισαγωγέα μια επιβάρυνση που στερείται κάθε νόμιμης αιτιολογίας και κατά συνέπεια να παρακρατά η Κοινότητα αδικαιολόγητα τους δασμούς που εισέπραξε *χωρίς λόγο*, πλουτίζοντας κατά ποσά τα οποία αποτελούν μέρος των νομίμων εσόδων του συνδεομένου εισαγωγέα.

Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι το σύστημα αυτό εισάγει διακρίσεις καθόσον, στην περίπτωση του συνδεομένου εισαγωγέα ο οποίος αύξησε τις τιμές μεταπωλήσεως κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ, οδηγεί στην κρίση ότι, σ' *αυτό το επίπεδο τιμών*, υπάρχει περιθώριο ντάμπινγκ πανομοιότυπο με αυτό που διαπιστώθηκε πριν από την αύξηση, ενώ στην περίπτωση του ανεξαρτήτου εισαγωγέα ο οποίος ενσωμάτωσε στις τιμές μεταπωλήσεως μια αύξηση της τιμής εξαγωγής του ίδιου ύψους, δηλαδή κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ (περίπτωση τελείως θεμιτή), είναι φανερό ότι το ντάμπινγκ πρέπει να θεωρηθεί εξαλειφθέν. Στην πραγματικότητα, ceteris paribus, και στην ίδια τιμή μεταπωλήσεως, το προϊόν που πωλεί ο συνδεόμενος

εισαγωγέας εξακολουθεί να είναι αντικείμενο ντάμπινγκ ενώ το προϊόν που πωλεί ο ανεξάρτητος εισαγωγέας δεν είναι πλέον.

Σε τελευταία ανάλυση, η εφαρμογή του κριτηρίου της αφαιρέσεως των δασμών αντιντάμπινγκ για τον υπολογισμό της κατασκευασμένης τιμής εξαγωγής, στην περίπτωση του συνδεομένου εισαγωγέα που αύξησε τις τιμές μεταπωλήσεως κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ και ζητεί κατά συνέπεια την επιστροφή των σχετικών δασμών, καταλήγει σε παράνομες συνέπειες.

Κατά συνέπεια, δυοίν θάτερον. Ή πρέπει να θεωρήσουμε ότι το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, επιβάλλει την αφαίρεση αυτή οπότε θα πρέπει να γίνει δεκτή η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλουν οι προσφεύγουσες· ή πρέπει να θεωρήσουμε ότι η διάταξη αυτή μπορεί να ερμηνευθεί συσταλτικά, κατά την έννοια ότι προβλέπει την αφαίρεση των δασμών μόνο στην περίπτωση της επανεξετάσεως του περιθωρίου ντάμπινγκ.

Στην πράξη το αποτέλεσμα είναι το ίδιο, δηλαδή η μερική έλλειψη νομιμότητας ή η συσταλτική ερμηνεία του κανόνα έχουν ως αποτέλεσμα ότι δεν εφαρμόζεται η μείωση στην εν λόγω περίπτωση και επομένως οι προβαλλόμενες αποφάσεις είναι παράνομες.

Από τις δύο λύσεις πάντως, εγώ προτιμώ τη δεύτερη. Πράγματι, φρονώ ότι στο Δικαστήριο απόκειται να οριοθετήσει την έκταση των κανόνων ούτως ώστε να είναι συνεπείς προς το σύστημα στο οποίο εντάσσονται και να μην είναι παράνομες (έστω και εν μέρει). Η αρχή της συστηματικής ερμηνείας και της διατηρήσεως της πράξεως επιβάλλουν τη λύση αυτή σε σύγκριση με την οποία το γράμμα των διατάξεων αποτελεί απλή αφετηρία και όχι κατάληξη.

Υπό το φως των αρχών αυτών νομίζω ότι επιτρέπεται η συσταλτική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, δεδομένου ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν στερεί από τη διάταξη την κανονιστική της διάσταση. Πράγματι, οι διάδικοι αναγνωρίζουν ότι το κριτήριο της μειώσεως των δασμών εφαρμόζεται, εν πάση περιπτώσει, στις διαδικασίες επανεξετάσεως· αναμφισβήτητο είναι επίσης ότι, στην περίπτωση αυτή, η αφαίρεση του δασμού πρέπει να θεωρηθεί ως συνεπής με τη λογική της εμπορικής άμυνας που αποτελεί τη σπονδυλική στήλη της ρυθμίσεως αντιντάμπινγκ. Εξάλλου, η συσταλτική αυτή ερμηνεία επιβεβαιώνεται, νομίζω, από το στοιχείο ότι η ίδια η Επιτροπή, καίτοι *υπογραμμίζει* την ανάγκη εφαρμογής του κριτηρίου της αφαιρέσεως των δασμών αντιντάμπινγκ στις διαδικασίες επιστροφής, δεν το εφάρμοσε με συνέπεια και αυστηρότητα στην πράξη, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα.

II — *Οι προϋποθέσεις της ασκήσεως του δικαιώματος επιστροφής*

Από την προηγουμένη ανάλυση προκύπτει το συμπέρασμα ότι το κριτήριο της αφαιρέσεως των δασμών δεν πρέπει να εφαρμόζεται οσάκις πρόκειται για αίτηση επιστροφής που υποβάλλει ο συνδεόμενος εισαγωγέας ο οποίος αύξησε τις τιμές μεταπωλήσεως κατά το ισό-

ποσο του διαπιστωθέντος περιθωρίου ντάμπινγκ.

Επομένως, στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει λόγος να μην αναγνωριστεί το δικαίωμα του συνδεομένου εισαγωγέα να του επιστραφούν οι καταβληθέντες δασμοί.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η Επιτροπή επιδίωξε να υπερασπιστεί τη νομιμότητα των προσβαλλομένων αποφάσεων και βάσει άλλων θεωρήσεων πλην αυτών που εξετάστηκαν μέχρι στιγμής.

Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση, το δικαίωμα για επιστροφή δεν πρέπει να γίνεται δεκτό για δύο λόγους:

— για να αποφεύγεται ο κίνδυνος διενέργειας «συγκεκαλυμμένου ντάμπινγκ» από τον συνδεόμενο εισαγωγέα·

— για να αποφεύγεται η άνιση μεταχείριση μεταξύ ανεξαρτήτου και συνδεομένου εισαγωγέα.

Συναφώς θα επαναλάβω, πρώτον, ότι τα επιχειρήματα αυτά διατυπώνονται για να δικαιολογήσουν μια πρακτική η οποία δεν αποτελεί συνεπή εφαρμογή του κριτηρίου της αφαιρέσεως των δασμών κατά το άρθρο 2, παράγραφος 8, στοιχείο β, του βασικού κανονισμού. Στην πραγματικότητα, οι περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή χορηγεί επιστροφή των δασμών, σύμφωνα με την ανακοίνωση του 1986, δεν διαφέρουν, κατά τους ουσιώδεις οικονομικούς όρους, από την περίπτωση των προσφευγουσών. Υπενθυμίζω και πάλι ότι κατά τις προσφεύγουσες, ο συνδεόμενος εισαγωγέας έχει οπωσδήποτε δικαίωμα επιστροφής οσάκις έχει μεταπωλήσει το προϊόν για το οποίο κατέβαλε δασμό αντιντάμπινγκ σε τιμή αυξημένη κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ. Επαναλαμβάνω επίσης ότι η περίπτωση αυτή φαίνεται πανομοιότυπη με τις δύο περιπτώσεις που προβλέπει η ανακοίνωση του 1986 όσον αφορά την πραγματική τιμή στην οποία διενεργείται η συναλλαγή μεταξύ συνδεομένου εισαγωγέα και ανεξαρτήτου αγοραστή. Πράγματι, και στις δύο περιπτώσεις η τιμή μεταπωλήσεως ενσωματώνει μια αύξηση ίση προς ένα *single jump*.

Η *μόνη* διαφορά είναι η εξής: στις δύο περιπτώσεις που μνημονεύει η ανακοίνωση του 1986, αυτός που φέρει προσωρινά την επιβάρυνση της καταβολής του δασμού[6] είναι ο *ανεξάρτητος αγοραστής*: επιβάρυνση καθαρά προσωρινή δεδομένου ότι στη συνέχεια ο αγοραστής λαμβάνει είτε από την Κοινότητα (σε περίπτωση αγοράς «χωρίς καταβολή δασμού») είτε από τον εισαγωγέα (σε περίπτωση αγοράς «με καταβολή δασμού») το ισόποσο.

Αντιθέτως, στην περίπτωση των προσφευγουσών, την επιβάρυνση της καταβολής του δασμού μέχρι την επιστροφή, φέρει ο *εισαγωγέας*.

6 — Αυτό είναι φανερό στην περίπτωση όπου ο αγοραστής οφείλει να καταβάλει τον δασμό ο οποίος του επιστρέφεται αργότερα. Αυτό όμως συμβαίνει επίσης οσάκις τον δασμό καταβάλει ο εισαγωγέας. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, κατά την Επιτροπή, η τιμή μεταπωλήσεως ενσωματώνει (προσωρινά) διπλή αύξηση. Όμως το ένα σκέλος της διπλής αυτής αυξήσεως αντιστοιχεί στην πραγματική αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως ενώ το άλλο αντιπροσωπεύει ακριβώς το ποσό του δασμού, με τον οποίο επιβαρύνεται στην πραγματικότητα ο αγοραστής. Σε δεύτερη φάση ο δασμός θα επιστραφεί στον αγοραστή χάρη στην υπέρ αυτού μετακύλιση στην οποία προβαίνει ο συνδεόμενος εισαγωγέας.

Αυτή είναι η μόνη διαφορά. Και αυτή η μοναδική διαφορά — το τονίζω — φαίνεται να αποτελεί τον μοναδικό πραγματικό λόγο για τον οποίο δεν χορηγήθηκε στις προσφεύγουσες η επιστροφή που ζήτησαν.

Με άλλα λόγια, βάσει του συνόλου των στοιχείων που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο, η πλησιέστερη στην πραγματικότητα περιγραφή του συστήματος που ακολουθεί η Επιτροπή στο θέμα της επιστροφής των δασμών είναι, νομίζω, η ακόλουθη: για την επιστροφή η Επιτροπή δεν απαιτεί πραγματική αύξηση τιμής μεταπωλήσεως μεγαλύτερη του *single jump*· απαιτεί μάλλον ως άλλη αναγκαία προϋπόθεση, να βαρύνει η καταβολή του δασμού μέχρι την επιστροφή τον αγοραστή και όχι τον συνδεόμενο εισαγωγέα. Είναι περιττό να επαναλάβω ότι η πρακτική αυτή δεν έχει κανένα κοινό με την αφαίρεση των δασμών ως εξόδων. Πράγματι, αν αφαιρούνταν πράγματι οι δασμοί όπως και όλα τα άλλα έξοδα του εισαγωγέα, τότε θα χρειαζόταν οπωσδήποτε, για να χορηγηθεί επιστροφή, όχι μόνο η αύξηση κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ, αλλά θα έπρεπε πλέον αυτό το *double jump* να είναι οριστικό και όχι προσωρινό. Για τη διαπίστωση του ντάμπινγκ, σημασία έχει η πραγματική τιμή της συγκεκριμένης συναλλαγής: για να προσδιοριστεί η τιμή αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η τιμή πωλήσεως που εφαρμόζεται σε πρώτο στάδιο αλλά και κάθε άλλο στοιχείο, έκπτωση ή μεταβίβαση που χορηγείται εκ των υστέρων από τον πωλητή στον αγοραστή.

Αν όμως αυτή είναι η πραγματική έκταση του συστήματος που εφαρμόζει η Επιτροπή — νομίζω δε ότι βάσει των προσκομισθέντων στοιχείων δεν είναι δυνατό να καταλήξουμε σε διαφορετικό συμπέρασμα — τότε επιβάλλονται οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

Πρώτον, η αιτιολογία των προσβαλλομένων αποφάσεων παρίσταται ανεπαρκής καθόσον δεν διευκρινίζεται ο πραγματικός λόγος για τον οποίο απορρίφθηκε (εν μέρει) η αίτηση επιστροφής.

Δεύτερον και κυριότερον, το σύστημα δεν φαίνεται να συμβιβάζεται με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού. Η διάταξη εξαρτά το δικαίωμα για επιστροφή από μία μόνο προϋπόθεση, δηλαδή την απόδειξη της εξαλείψεως του περιθωρίου ντάμπινγκ. Αν ληφθεί υπόψη η ratio του κανόνα — στην οποία αναφέρθηκε ήδη — δεν νομίζω ότι είναι νόμιμο να εισάγονται άλλες υποθέσεις που έχουν ως αποτέλεσμα ότι παρεμποδίζουν την άσκηση του δικαιώματος για επιστροφή. Στην πραγματικότητα μόλις αποδειχθεί ότι η αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως αρκεί ώστε να τερματιστεί το ντάμπινγκ, ο εισαγωγέας έχει πλήρες και άνευ αιρέσεων δικαίωμα για επιστροφή των καταβληθέντων δασμών. Το ποσό δε αυτό — ας μη λησμονούμε — αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των νομίμων εσόδων του. Η πρόσθετη προϋπόθεση που επιβάλλει η Επιτροπή, ότι δηλαδή οι δασμοί επιστρέφονται μόνον εφόσον ο ανεξάρτητος αγοραστής επιβαρύνθηκε προσωρινά με τον δασμό, έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού.

Αλλά ακόμη και αν αγνοήσουμε τα στοιχεία αυτά — πράγμα που θεωρώ δύσκολο — πρέπει εν πάση περιπτώσει να παρατηρήσουμε ότι οι λόγοι τους οποίους επικαλείται η Επιτροπή για να θέσει αυτή την πρόσθετη προϋπόθεση δεν

φαίνονται πειστικοί ή, εν πάση περιπτώσει, ικανοί να δικαιολογήσουν τόσο έντονη συμπίεση των υποκειμενικών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων εισαγωγέων.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά τον κίνδυνο του *συγκεκαλυμμένου* ντάμπινγκ, η Επιτροπή υποστήριξε ότι, αν επιστραφεί ο δασμός στον εισαγωγέα, ο οποίος τον κατέβαλε και αύξησε τις τιμές κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ, τότε υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να μετακυλίσει ο εισαγωγέας στον αγοραστή του το ποσό του επιστραφέντος δασμού και κατ' αυτόν τον τρόπο να παρακάμψει το μέτρο εμπορικής άμυνας. Αντιθέτως — συνεχίζει η Επιτροπή — αν επιβληθεί στον εισαγωγέα αυτόν η υποχρέωση να αυξήσει προσωρινά την τιμή μεταπωλήσεως κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ, τότε ακόμη και αν ο επιστραφείς δασμός μεταβιβαστεί στον αγοραστή, η οριστική τιμή στην οποία διεξάγεται η συναλλαγή ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εμπορικής άμυνας.

Είναι φανερό ότι ο συλλογισμός αυτός επιβεβαιώνει ακόμη μια φορά — καίτοι αυτό περιττεύει — ότι ένα *single jump* (υπό τον όρο ότι είναι πραγματικό) είναι αναγκαίο και αρκετό για να τερματιστεί το ντάμπινγκ. Δεν είναι όμως αυτό το ερώτημα. Ο συλλογισμός της Επιτροπής θεωρεί δεδομένα δύο στοιχεία: ότι ο συνδεόμενος εισαγωγέας θα επιδιώξει να αντιπαρέλθει τα μέτρα αντιντάμπινγκ με κρυφές μεταβιβάσεις προς τους πελάτες τους (η Επιτροπή φαντάζεται καταθέσεις σε λογαριασμούς αλλοδαπών τραπεζών ή παράλληλες εκπτώσεις επί άλλων προμηθειών)· ότι οι ενέργειες αυτές διαφεύγουν στην πραγματικότητα κάθε έλεγχο. Αν όμως είναι αυτός — όπως φαίνεται ότι είναι — ο πραγματικός λόγος για τον οποίο απαιτείται διπλή αύξηση της τιμής τότε δεν βλέπω ποια σχέση υπάρχει μεταξύ του επιλεγομένου μέσου και του επιδιωκομένου σκοπού. Πράγματι, αν ξεκινήσουμε από την υπόθεση ότι ο εισαγωγέας έχει σκοπό να καταστρατηγήσει τον νόμο γνωρίζοντας ότι θα παραμείνει ατιμώρητος, τότε δεν είναι βεβαίως η διπλή αύξηση της τιμής μεταπωλήσεως που θα μας λύσει το πρόβλημα: όποια και αν είναι η αύξηση της τιμής ο εισαγωγέας θα έχει πάντως τις ίδιες δυνατότητες να χορηγήσει κρυφά εκπτώσεις στους πελάτες του, που θα του επιτρέψουν να πωλήσει με ντάμπινγκ: απλώς επειδή θα έχει γίνει μεγαλύτερη αύξηση της φανερής τιμής μεταπωλήσεως, οι συγκεκαλυμμένες εκπτώσεις θα είναι κατ' αναλογία μεγαλύτερες. Εκτός όμως από τη διαφορά αυτή, ο κίνδυνος *συγκεκαλυμμένου* ντάμπινγκ ή άλλου είδους συμπαιγνίας παραμένει ακριβώς ο ίδιος.

Όσον αφορά την ανάγκη της αποφυγής των διακρίσεων μεταξύ συνδεομένου εισαγωγέα και ανεξάρτητου εισαγωγέα, η Επιτροπή υποστήριξε με το υπόμνημα ανταπαντήσεως ότι οι αγοραστές που αγοράζουν από ανεξάρτητο εισαγωγέα υφίστανται και αυτοί κατά κάποιο τρόπο προσωρινά τη διπλή αύξηση της τιμής αγοράς. Πράγματι, η Επιτροπή «υποθέτει» ότι ο ανεξάρτητος εισαγωγέας που κατέβαλε τον δασμό και αγόρασε από τον εξαγωγέα σε τιμή αυξημένη κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ, συγκριτικά με την αρχική τιμή, θα μετακυλίσει εξ ολοκλήρου τη διπλή αύξηση στον πελάτη του (υπόμνημα ανταπαντήσεως, παράγραφος III. Α.3.5.). Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι «ο επιχειρηματίας που αγοράζει από ανεξάρτητο εισαγωγέα ή από τον πρώτο ανεξάρτητο αγοραστή ο οποίος κατέβαλε τους δασμούς, θα καταβάλει, σχεδόν σε κάθε περίπτωση, την αρχική τιμή αυξημένη κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ (...) εκτός αν, και μέχρις ότου, επιστραφεί ο δασμός αντιντάμπινγκ στον εν λόγω εισαγωγέα ή στον πρώτο αγοραστή, ο δε τελευταίος αποφασίσει να επιστρέψει το ποσό στον αγοραστή του» (υπόμνημα ανταπαντήσεως, παράγραφος III.3.5.6.). Ο συλλογισμός της Επιτροπής εκτίθεται σαφώς στην έκθεση ακροατηρίου όπου διαβάζουμε ότι «το γεγονός ότι τους επιβάλλεται ο όρος να αυξήσουν τις τιμές

τους κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ για να μπορέσουν να λάβουν επιστροφή του δασμού σκοπεί απλώς να εξασφαλίσει, όσο είναι δυνατόν, ότι η αύξηση της τιμής θα είναι η ίδια για όλους τους πελάτες στο έδαφος της Κοινότητας, μέχρις ότου επιστραφεί ο δασμός αντιντάμπινγκ, οσάκις η επιστροφή αυτή μπορεί να μετακυλιθεί στους πελάτες αυτούς».

Κατά του συλλογισμού αυτού μπορούν όμως να διατυπωθούν διάφορες αντιρρήσεις.

Πρώτον, η Επιτροπή «υποθέτει» ότι οσάκις ο εξαγωγέας αύξησε την τιμή εξαγωγής κατά το ισόποσο του περιθωρίου ντάμπινγκ (για να τερματιστεί η αθέμιτη πρακτική), ο ανεξάρτητος εισαγωγέας ο οποίος μπορεί τότε να λάβει επιστροφή του καταβληθέντος δασμού, ενσωματώνει σχεδόν πάντοτε στις τιμές μεταπωλήσεως τη διπλή επιβάρυνση την οποία αντιπροσωπεύει η αύξηση της τιμής αγοράς και η καταβολή του δασμού· αυτό τουλάχιστον εφόσον χρόνο δεν έχει επιστραφεί ο δασμός.

Μπορούμε όμως να διατυπώσουμε αμφιβολίες ως προς το βάσιμο «της υπόθεσης» αυτής. Πράγματι, αν ο ανεξάρτητος εισαγωγέας υφίσταται τον ανταγωνισμό άλλων προμηθευτών εντός της Κοινότητας, είναι πιθανό να επιδιώξει να διατηρήσει τις τιμές στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο. Έτσι, κατά συνέπεια, ο ανεξάρτητος εισαγωγέας (όπως και ο συνδεόμενος εισαγωγέας) δεν θα ενσωματώσει στις τιμές μεταπωλήσεως παρά μόνο την αύξηση της τιμής αγοράς με την οποία επιβαρύνθηκε ο ίδιος και όχι την επιβάρυνση λόγω της καταβολής του δασμού, η οποία είναι προσωρινή αφού το ποσό θα του επιστραφεί αργότερα. Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι αν ο εισαγωγέας (ανεξάρτητος ή όχι) ενσωματώσει μόνο την αύξηση της τιμής αγοράς με την οποία επιβαρύνθηκε (που είναι και η αναγκαία προκειμένου να τερματιστεί το ντάμπινγκ), η τιμή μεταπωλήσεως που εφαρμόζει βρίσκεται στο επίπεδο της κοινοτικής προσφοράς· αντιστρόφως αν ενσωματώσει στις τιμές μεταπωλήσεως έστω και προσωρινά ένα μεγαλύτερο ποσό, είναι πιθανό ότι το προϊόν θα διατεθεί σε τιμή μεγαλύτερη της τιμής των ανταγωνιστικών κοινοτικών προϊόντων, με τον κίνδυνο, κατά συνέπεια, να βρεθεί εκτός αγοράς [7].

Πέρα όμως από τη βασιμότητα της «υποθέσεως» της Επιτροπής, υπάρχει και ένα άλλο στοιχείο αμηχανίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η κοινοτική ρύθμιση δεν υποχρεώνει τον ανεξάρτητο εισαγωγέα να αυξήσει τις τιμές του κατά το διπλάσιο του περιθωρίου ντάμπινγκ. Ειδικότερα στην περίπτωση, που είναι κάθε άλλο παρά απίθανη, όπου ο αγοραστής δεν είναι διατεθειμένος να αγοράσει το προϊόν σε διπλά αυξημένη τιμή, ο ανεξάρτητος εισαγωγέας θα επιφέρει μία μόνο αύξηση *χωρίς αυτό να θίξει το δικαίωμά του για επιστροφή του δασμού.*

Σε σχέση με την περίπτωση αυτή το σύστημα που εφαρμόζει η Επιτροπή έναντι του συνδεομένου εισαγωγέα νομίζω ότι συνεπάγεται δυσμενή διάκριση τελείως αδικαιολόγητη. Συγκεκριμένα αν ο αγοραστής δεν δεχθεί τη διπλή αύξηση (έστω και προσωρινά) της τιμής, τότε ο συνδεόμενος εισαγωγέας ο οποίος προβαίνει σε απλή αύξηση, *αντίθετα με τον ανεξάρτητο εισαγωγέα*, χάνει το δικαίωμα

7 — Βεβαίως η κατάσταση θα διέφερε αν ο εισαγωγέας είχε σημαντική δύναμη στην αγορά, αν δηλαδή μπορούσε να καθορίσει τις τιμές κατά τρόπο αρκούντως ανεξάρτητο από τις ενέργειες των ανταγωνιστών. Είναι όμως φανερό ότι στην περίπτωση αυτή, η οποία εξάλλου δεν εξετάζεται στην υπό κρίση υπόθεση, ο ανεξάρτητος εισαγωγέας και ο συνδεόμενος εισαγωγέας θα ενεργούσαν κατά την ίδια λογική, επιδιώκοντας και ο ένας και ο άλλος να μετακυλίσουν στον αγοραστή την προσωρινή επιβάρυνση καταβολής του δασμού (για να μην αναφέρω ότι αν ο εισαγωγέας είχε εξουσία στην αγορά η πρακτική ντάμπινγκ θα παρουσίαζε μάλλον λιγότερο ενδιαφέρον).

για επιστροφή. Στην περίπτωση αυτή οι εισπράξεις του συνδεομένου εισαγωγέα μειώνονται κατά το ποσό του δασμού καίτοι είναι φανερό ότι, στην τιμή που εφαρμόζει αυτός το ντάμπινγκ δεν υπάρχει πλέον· συγχρόνως, *η Κοινότητα κατακρατεί ποσά τα οποία δεν δικαιούται αλλά οφείλει μάλιστα ρητά να επιστρέψει* βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού.

Υπάρχει και μια τελευταία σκέψη. Στην πραγματικότητα, δεν αντιλαμβάνομαι τη λογική ενός συστήματος που *υποχρεώνει* τον συνδεόμενο εισαγωγέα να επιδιώξει να μετακυλίσει στον αγοραστή την προσωρινή επιβάρυνση της καταβολής του δασμού (δηλαδή μέχρις ότου επιστραφεί το ποσό). Το λογικό είναι ότι ο εισαγωγέας, συνδεόμενος ή όχι, καταβάλλει τους δασμούς και υποβάλλει ενδεχομένως αίτηση για επιστροφή. Αντιθέτως, οι διαδοχικοί αγοραστές εντός της Κοινότητας, που βρίσκονται σε κατώτερο εμπορικό στάδιο δεν έχουν κατά κανόνα συμφέρον να αναμειχθούν στις διαδικασίες της εισαγωγής των εμπορευμάτων εντός της Κοινότητας. Δεν βλέπω για ποιο λόγο θα συμφωνούσαν να αναλάβουν το βάρος της καταβολής του δασμού αντιντάμπινγκ που θα τους επιστραφεί αργότερα. Εξάλλου, είναι μάλλον λογικό ότι σε πολλές περιπτώσεις ο αγοραστής εντός της Κοινότητας έχει ατελή γνώση και πάντως έμμεση των στοιχείων από τα οποία εξαρτάται η επιστροφή.

Κατά συνέπεια, ακόμα και αν δεν λάβουμε υπόψη τη διάρκεια των σχετικών διαδικασιών, δεν μπορούμε να αποκλείσουμε το ότι ο αγοραστής θα θεωρήσει την προοπτική της επιστροφής ως μάλλον αβέβαια και δεν θα αναλάβει την προσωρινή επιβάρυνση της καταβολής του δασμού. Είναι πιθανό ότι ο αγοραστής εντός της Κοινότητας διαθέτει λιγότερες πληροφορίες από τον εισαγωγέα όσον αφορά την κανονική αξία των προϊόντων· εξάλλου ο εισαγωγέας γνωρίζει το κόστος που φέρει ο ίδιος μεταξύ της εισαγωγής και της μεταπωλήσεως ενώ ο αγοραστής μπορεί να γνωρίζει τα στοιχεία αυτά μόνο κατά προσέγγιση. Βεβαίως, αν ο τελευταίος δεχθεί να καταβάλει (προσωρινά) τον δασμό, δεν υπάρχει θέμα. Αν όμως — όπως είναι επίσης δυνατό — ο αγοραστής δεν συμφωνεί, για ποιο λόγο ο συνδεόμενος εισαγωγέας ο οποίος κατέβαλε τον δασμό πρέπει να χάσει το δικαίωμα για επιστροφή, ενώ ο ανεξάρτητος εισαγωγέας που βρίσκεται στην ίδια κατάσταση δεν το χάνει;

Σ' αυτό το σημείο η Επιτροπή επέμεινε πολύ στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν με κάποια δυσπιστία οι συνδεόμενοι εισαγωγείς που μετείχαν σε αθέμιτη εμπορική πρακτική. Η δυσπιστία αυτή, αν είναι βάσιμη, υπαγορεύει να διαπιστώνεται με προσοχή ότι οι διενεργούμενες αυξήσεις της αρχικής τιμής είναι πράγματι ικανές να τερματίσουν το ντάμπινγκ. Όταν όμως δεν αμφισβητείται πλέον ότι οι τιμές αυξήθηκαν κατά το προσήκον μέτρο, δεν βλέπω πώς είναι δυνατό να μην αναγνωριστεί στους συγκεκριμένους επιχειρηματίες δικαίωμα για επιστροφή, απλώς και μόνο διότι δεν μπόρεσαν ή έστω δεν θέλησαν να μετακυλίσουν στους εμπόρους που είναι οι πελάτες τους την προσωρινή επιβάρυνση της καταβολής του δασμού αντιντάμπινγκ· δεν βλέπω δηλαδή πώς είναι δυνατόν να εξαρτηθεί το δικαίωμα για επιστροφή από πρόσθετες και επαχθέστερες προϋποθέσεις που δεν προβλέπονται από το άρθρο 16, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού, απλώς και μόνο διότι ασκείται από επιχειρήσεις που επέλεξαν την οδό της κάθετης ενσωμάτωσης στο σύστημα της εμπορικής εισαγωγής της Κοινότητας.

Το συμπέρασμά μου είναι ότι, αν θέλουμε να εξετάσουμε το σύστημα της Επιτροπής κατά την πραγματική λειτουργία του, θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι αντιβαίνει στο άρθρο 16, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού και επιβάλλει βάρη που είναι τελείως δυσανάλογα και δημιουργούν διακρίσεις. Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις, κατά το μέτρο που απηχούν το σύστημα αυτό,πρέπει να ακυρωθούν.

III — *Άλλοι λόγοι ακυρώσεως*

Αντιθέτως, δεν θεωρώ βάσιμες τις άλλες αιτιάσεις που διατυπώθηκαν κατά των προσβαλλομένων αποφάσεων.

Όσον αφορά την έλλειψη αιτιολογίας, υποστήριξα ήδη ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως μπορεί να γίνει δεκτός κατά το μέτρο που οι αποφάσεις δεν διευκρινίζουν ότι η αίτηση επιστροφής απορρίφθηκε (εν μέρει) όχι διότι οι προσφεύγουσες δεν αύξησαν επαρκώς τις τιμές μεταπωλήσεως ώστε να τερματιστεί το ντάμπινγκ, αλλά μόνο διότι στην πραγματικότητα, επέφεραν μεν την αναγκαία αύξηση, πλην όμως δεν τήρησαν την άλλη υποχρέωση, να μετακυλίσουν δηλαδή στον αγοραστή την προσωρινή επιβάρυνση της καταβολής του δασμού αντιντάμπινγκ. Άλλα επιχειρήματα που αναπτύσσουν οι προσφεύγουσες στο πλαίσιο της ελλείψεως αιτιολογίας — όπως εκτίθενται στην έκθεση ακροατηρίου — περιλαμβάνονται στην πραγματικότητα στην αιτίαση της εσφαλμένης ερμηνείας του βασικού κανονισμού, της παραβάσεως του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού και της παραβιάσεως των αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Όσον αφορά τη φερομένη κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της Επιτροπής, νομίζω ότι δεν στοιχειοθετείται. Το συμπέρασμα θα πρέπει να είναι μάλλον, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, ότι η Επιτροπή ή παραβίασε τους βασικούς κανόνες και ορισμένες θεμελιώδεις αρχές ή εφάρμοσε διατάξεις που ήταν παράνομες.

Όσον αφορά την παραβίαση της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η Επιτροπή, χωρίς να αντικρουστεί από τις προσφεύγουσες, διευκρίνισε με το υπόμνημα αντικρούσεως ότι οι προσφεύγουσες είχαν πληροφορηθεί με το από 6 Μαρτίου 1985 έγγραφο ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι ισχύει για τις διαδικασίες επιστροφής το κριτήριο της αφαιρέσεως των δασμών αντιντάμπινγκ ως εξόδων. Δεν αληθεύει επομένως, τουλάχιστον μέχρι τη δημοσίευση της ανακοινώσεως του 1986, ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούσαν να γνωρίζουν το αποτέλεσμα των αιτήσεων επιστροφής.

Συμπέρασμα

Βάσει των παρατηρήσεων αυτών προτείνω στο Δικαστήριο να κάνει δεκτές τις προσφυγές και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.